

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

9. An sola vacatio de facto sufficiat ad effectum reservationis, potissimùm de quo loquitur regula 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

dispositivè, id est, purè & determinatè alicujus reservationis, & non exprimitur detentor, seu intrusus; dum aliàs solum dicitur ac dispositioni Apostolica specialiter reservatum existat. Garc. n. 30. & 31.

Questio 7. Qualiter verbum vacare usurpatum in hoc vel illo tempore comprehendat quoque alia tempora?

Respondeo primò: usurpatum in præsentibus, quandoque etiam comprehendit futurum; ita ut beneficium nunc vacans dicat etiam in futuro vacare, sive vacaturum, & comprehendatur his terminis beneficia vacatura. Gonz. ad reg. 8. §. 5. proem. n. 64. Et è contra usurpatum in futuro comprehendit & præsens, ita ut verbum vacabit capiat etiam beneficium vacans, sic v.g. ex quo beneficium vacat tempore datæ regulæ 8. ab illo puncto vacabit etiam in futurum, Gonz. n. 65. citans gl. in Clem. 1. de Concess. præb. v. notitia. Milium in repert. v. verbum futuri temporis. Felin. in c. ad hæc, de rescrip. n. 2. Old. conf. 310. n. 4. Item gl. 11. n. 50. & c. & sic verbum vacatura in materia reservationis capit tunc vacantia. Gonz. loc. cit. n. 66. item gl. 11. n. 52. citans Gloss. in cap. postquam. v. vacaturum. de præb. in 6. Gemin. Franc. & alios passim in cit. c. item Mand. in reg. 26. de vacaturis post promotionem. in proem. n. 3. & 4. Simonet. de reserv. q. 74. per tot. En. de Falcon. cod. tr. q. 4. effectu 13.

2. Secundò: usurpatum in futuro comprehendit quandoque præteritum, quemadmodum verbum erit interdum etiam præteritum, & non solum tempus futurum demonstrat, juxta l. verbum erit. ff. de verb. signif. & ibidem Mand. & verbum oportebit tam præsens, quam futurum significat, juxta l. verbum oportebit. §. fin. cod. tit. Gonz. cit. n. 64. quamvis contrarium his, nimirum quòd verbum vacaturum non comprehendat & præsens vacans ex Put. decis. 48. n. 4. l. 13. tradere videatur Gonz. cit. gl. 11. n. 77. quare in his observandum, quòd ait cit. gl. in Clem. 1. de concess. præb. v. notitia, apud Gonz. cit. §. 5. proem. n. 67. nimirum ante omnia considerandam esse mentem Papæ, ut sub verbo futuri temporis comprehendatur præteritum vel præsens, vel non comprehendatur.

Questio 8. An vacatio de jure tantum sufficiat ad hoc, ut beneficium provideri, & impetrari possit?

Respondeo primò: dum beneficium ipso jure vacat, ut ob promotionem vel ob crimen, potest illud statim (etiam ante sententiam declarationem criminis, & criminoso, vel promotio illud de facto adhuc occupante non citato; quia is jam amisit jus & titulum beneficii, quo ipso jure privatus est. Paris. loco paulò post cit. Pirh. ad rit. de Concess. præb. n. 27. citans Azor. p. 2. l. 7. c. 17. q. 2. Gonz. gl. 15. §. 1. n. 39.) tanquam vacuum impetrari & conferri. Lott. l. 3. q. 8. nu. 24. (ubi, quòd supposita vacatione de jure, plenitudo resultans ex possessione alterius de facto non habeatur in consideratione ad effectum, ut sustineatur, vel corruat gratia, citat pro hoc Mand. in addit. ad Lap. alleg. 16. n. 1.) Barb. juris Eccl. l. 3. c. 14. n. 69. Rebuff. in pr. de modis amitt. benef. n. 52. Paris. l. 3. q. 1. n. 81. loquens de beneficii promoti ad Episcopatum. Gonz. gl. 15. n. 148. Garc. p. 11. c. 10. num. 23. Chok. ad reg. 8. n. 23. sic etiam patronus presentare potest ad beneficium, quòd vacat de jure, licet

P. LENTON, Fori Benef. Tom. III.

non de facto. Gonz. gl. 15. §. 1. n. 43. secus, si beneficiatus per sententiam est privandus AA. iidem. sed neque, dum ipso jure vacat beneficium, possessio conferri potest alteri, eo, qui ipso jure illo privatus est, non vocato. Gonz. cit. §. 1. num. 40. Pirh. l. c. citans Sanch. l. 2. Moral. c. 26. q. 10. n. 12. Chok. loc. cit. quòd ipsum tamen intelligendum esse tantum de possessione coloratà, ita ut si possessio colorata non sit, possessor talis vocandus non sit; eò quòd qui non habet possessionem coloratam, non censetur possessionem aliquam habere, quæ in jure illo modo consideretur, ait Lott. l. 3. q. 8. n. 25. & 26. Et si agitur de beneficio reservato (quo casu possessio intrusi notorie est decolorata propter decretum irritans) executor rectè procedit ad traditionem possessionis, tali intruso non vocato, & habetur illa possessio velut infecta pro vacua simpliciter. Lott. ibid. num. 33. citans Garc. p. 10. c. 1. n. 3.

Questio 9. An sola vacatio de facto sufficiat ad effectum reservationis, potissimum de qua loquitur regula 8?

Respondeo affirmativè Gonz. gl. 15. §. 1. n. 73. ac pro hoc assert plurima a n. 45. Primò decis. Rota 8. de Elect. in antiq. in qua resolutum, quòd reservatio facta de beneficio, quòd obtinet, seu possidere, & detinere pergit Titius, postquam illo ipso jure privatus, capiat dictum beneficium, ex quo de solo facto illud obtinet; eò quòd verba illa, quæ obtinet, nò solum intelligantur de obtentione juris, sed etiam de sola obtentione facti; quemadmodum, dum mandatur interdicto supponi terra alicujus Domini, extenditur mandatum ad terram, quam Dominus ille tenet de facto, & non de jure, juxta Archidiacon. in c. sententia. n. 2. de sent. excommunicationis. in 6. Gonz. cit. n. 45. & 46. citans Simonet. de reserv. q. 5. n. 6. En. de Falcon. tr. eodem q. 4. principali effectu 18. Secundò: decis. Rota 12. apud Bilignet. de præb. n. 6. & 7. in antiq. in qua dicitur Papa declarasse, quòd si ipse reservaret, vel conferri mandaret beneficium, quòd obtinet Titius, non de jure, sed de solo facto, includatur in reservatione, quamvis de jure vacaret ex persona alterius. Gonz. n. 47. Tertio: quòd ad verificandam narrativam vacationis sufficiat, illam probare de solo facto, & quòd, ut Rota decis. 4. de permut. in novis, volenti permutare sufficiat probare, quòd compermutans beneficium possidebat de facto, & pro beneficiato reputabatur. Gonz. n. 49. & 51. Quarto: quòd in Clem. 1. ut live pend. probetur, quòd si duobus litigantibus super beneficio, uterque decedat, vacatio per obitum illius, qui decedit in possessione, nullà habità distinctione, an bonum jus habuerit, attendatur. Gonz. n. 54. Quintò: quòd ad effectum, quòd quis possit conferre, presentare & c. attendatur solum, quis de facto possideat, non autem quis bonum jus habeat. Gonz. n. 57. Sextò: quòd verbum obtinere etiam verificetur in sola retentione de facto. Gonz. n. 58. similiter verbum vacant. verificetur in vacatione de facto, ut Gomez. Card. & c. apud Gonz. cit. n. 58. Et regula Cancellaria reservantes beneficia familiarium & officiarum Papæ locum habeant, & inter earum reservatio, licet verificetur vacatio de solo facto. Gonz. n. 59. citans Simonet. de reserv. q. 5. n. 4. 5. 6.

2. Atque ex his & similibus colligitur Gonz. n. 62. & 72. regulam 8. intelligendam etiam de vacatione de facto tantum, cum binariis limitationibus

A 3

Prima

Prima: ut non procedat hac doctrina, seu non sufficiat vacatio de facto ad effectum reservationis; quando is, per quem beneficiū vacat de facto, erat violentus occupator, vel intrusus; & de hoc evidenter constat, eò quòd ex quo talis detentio administratio juris caret, considerari non debet. Gonz. n. 94. Secunda ut tunc demum procedat hac doctrina, dum beneficium vacat de solo facto ex persona Titij; neque tamen jus seu titulus beneficii sit penes alium, præjudicaretur enim aliàs juri hujus tertij, dum is impediretur, ne permutare possit, & uti jure suo, si purè tantum attendetur ad vacationem de facto: Papa autè etsi plenissimam habeat in beneficalibus potestatem; liberiore tamen habet potestatem in beneficio vacante, quam pleno, saltem ex mente sua; quia non præsumitur velle præjudicare juri alterius. Gonz. n. 73. & seq. citatis pro hac limitatione Belenzino de *subsid. caritat.* q. 122. nu. 8. Callad. *decis.* 2. num. 2. de *constitut. Mand. ad regulam* 3. q. 12. n. 6. & c. Veruntamen licet juxta hanc doctrinam verum sit, intrare regulam 8. seu beneficium esse reservatum, dum habens jus in illo absque possessione moritur in mense Ordinario, habens verò possessionem ejusdem beneficii absque vero titulo seu jure in illo moritur in mense Apostolico, dum pergit adhuc vacare idem beneficium de jure, seu si nemini adhuc interea collatum; & in tantum rectè dici in ordine ad reservationem considerari in hoc casu solam vacationem de facto; nihilominus & illud sequitur ex secunda hac limitatione, nunquam intrare reservationem illam, dum tantum de facto vacat; sed tunc, quando vacat de jure & de facto simul, licet non vacet simul de jure ex eadem personâ,

Quæstio 10. Qualiter vacatio, & modus vacationis sint exprimenda in impetratione & provisione beneficii?

1. **R**espondeo primò: post expositam per supplicante qualiter vacante in principio ipsarum precum positivè narranda vacatio, seu beneficium vacare per hæc verba: *cum vacaverit, & vacet ad presens*: eò quòd in hoc uno præcipuè consistat honestas gratiæ, tam ex parte supplicis, ne videatur captare mortem alterius, quam ex parte Papæ, seu concedentis gratiam; dum is jus unicuique suum integrum tanquam princeps optimus ex suo rescripto conservari vult, nec alicui præbere ansam ullam captandi mortem alterius. Lott. l. 3. q. 8. n. 1. & 2.

2. Respondeo secundò: licet olim necesse non fuerit exprimere vacationis modum; sed tantum vacationem in genere, factâ enim simpliciter mentione vacationis includebatur omnis modus vacationis juxta dicta superius. Chok. *ad reg.* 46. *Can-* cell. n. 6. citans Gemin. *inc. susceptum. de rescrip.* in 6. n. 10. neque modò inspectâ juris communis dispositione id necesse sit. Toud. *qq. benef.* p. 3. c. 130. n. 3. (dicens hanc juris communis dispositionem adhuc hodie observari in Gallia, ita ut ibi sufficiat exprimere in genere beneficium vacare, absque expressione certi modi vacationis) Barb. *juris Eccl.* l. 3. c. 14. n. 72. Lott. l. c. n. 9. citans Lap. *al-* leg. 6. n. 5. Staph. *de variis modis vac.* n. 5. Felin. *in c. in nostra. de rescrip.* n. 37. & c. contra Mand. nunc tamen vi dictæ regulæ omnino necessarium est, ut nedum vacatio, sed & certus modus aliquis vacationis exprimat, aliàs impetratio & provisio sit

nulla. Chok. *loc. cit.* Lott. num. 12. cum communi. Idque non solum in gratia, *neuris*; ut Rota *decis.* 24. *de rescrip. in novis.* Menoch. *de arbit. casu* 201. n. 101. Felin. *in c. in nostra. de rescrip.* n. 37. & José Selva. p. 3. q. 12. n. 21. quos sequi videtur Toud. l. c. n. 16. sed in quacunque gratia provisiâ. Lott. n. 13.

3. Respondeo tertio: dum plures sunt modi vacandi: ejusdem beneficii, sufficit exprimere unam. Chok. *loc. cit.*

4. Respondeo quarto: dicta regula 46. Cancell. locum non habet, sive non est necessitas exprimendi certum modum vacationis, ubi providetur tanquam de devolutio; cessat enim hoc casu penitus ratio illius regulæ; quia Papa eo ipso, quòd positivè ei narretur devolutio, intelligit beneficium vacare de jure, in qua sola vacatione radicatur iustitia gratiæ; modus autem vacandi, in quo posset latere præjudicium ipsius Papæ, respectu reservationis vel affectiois, non mutatur per ipsam devolutionem. Lott. *loc. cit.* n. 143. Garc. p. 11. c. 1. num. 7.

Quæstio 11. An, & qualiter exprimendus mensis vacationis?

Respondeo: in omnibus gratiis beneficalibus narrari debet mensis vacationis, sub nullitate poenâ. *vi reg.* 8. *Can-* cell. Gonz. *gl.* 32. n. 1. & seq. Lott. l. 3. q. 8. n. 79. ubi: quòd, ubi resultat reservatio mensis, non possit capi beneficium ex vacatione per obitum, nisi facta sit expressa mentio de mense. Et dicta mentio dispositiva faciendâ est ad unguem pro forma substantiali, ita ut nec variari vel immutari possit, aut per aequipollens suppleri. Gonz. *loc. cit.* n. 17. ex *Mand. de signat. gratia.* §. *provisiones.* col. 7. ve ùm de hac materiâ fusè factis, ubi explicavimus dictam reg. 8.

Quæstio 12. An, & qualiter narranda non vacatio seu plenitudo beneficii de facto?

Respondeo: exprimenda quoque, seu narranda hac plenitudo, ubi nimirum vacante beneficio de jure, illud non vacaret de facto, sed aliquis illud possideret. *c. cum nostris. de Concess. præb.* ubi: quòd impetratio facta de beneficio, quòd vacabat de jure per obtentionem secundi incompatibilis, non tamen de facto, quia temper erat occupatum, est subreptitia, ex quo non fuit facta mentio de possessione, seu detentatione. Gonz. *gl.* 15. §. 1. n. 9. & n. 65. ubi addit rationem; quia ista taciturnitas poterat forte retrahere Papam, vel saltem tardiore reddere super concessione gratiæ. Quod tamen intelligendum de possessione colorata (qualis quoad præsens punctum reputatur ea, in qua datur instantia possibilis tituli validi, etiam ex dispensatione. Lott. *loc. cit.* n. 34.) secus videtur de possessione notoriè decoloratâ. Lott. n. 38. ubi quòd taciturnitas colorata talis possessionis inducat subreptionem gratiæ factæ tanquam de vacante secundum unum intellectû, qui communis probari videtur per DD. *in c. cum nostris. de Concess. præb.* præcipuè Jo. And. n. 16. Anchar. n. 7. Card. n. 9. Butrio. n. 9. & 13. veruntamen Lott. n. 39. id (nimirum quòd gratia ex dicta taciturnitate reddatur obreptitia) referendum ait, non ad eam partem gratiæ, quâ Papa providit, seu defectum urgentem ex hac taciturnitate non respicere substantialiam gratiæ in articulo provisionis, ad eoque ipsam provisionem contra hunc defectum sustineri, quòd ait non advertisse AA. scribentes *in cit.* 6.